

Lokaal Scenario Atelier:
Deelregio Kop van Noord-Holland
Texel

Datum: 30 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Texel

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst van de gemeente Texel, 30 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben stakeholders verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Texel als onderdeel van de deelregio Kop van Noord-Holland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Landschap is leidend, (2) Kop vooruit en verbonden, (3) Lokale kracht.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben 25 stakeholders deelgenomen aan de bijeenkomst, bestaande uit Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LTO, AJT (agrarische Jongeren Texel), TOP (Texels Ondernemers Platform), Texel Energie, en de dorpscommissies. Een groep raadsleden was aanwezig als toehoorder.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud:

Beschrijving van de scenario's:	4
Kansen, aandacht- en discussiepunten:.....	5
Gesprek over de scenario's en bouwstenen.....	6
Scenario banner:.....	8

Foto 1: deelnemers plakken stickers op de banner.

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Kop van Noord-Holland zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) *Landschap is leidend*, (2) *Kop vooruit en verbonden* en (3) *Lokale kracht*.

Het scenario **Landschap is leidend** richt zich op de inpassing van zonnepanelen en windturbines binnen het huidige landschapsbeleid. De belangrijkste uitgangspunten:

- Het landschap is leidend bij de inpassing van de energietransitie.
- Windturbines volgen de historische lijnen in het landschap en er wordt gezocht naar locaties voor zonneparken in gebieden waar verzilting speelt i.c.m. natuurontwikkeling.
- Er is gezocht naar meervoudig ruimtegebruik. Zo hebben parkeerplaatsen een zonnedak, en liggen op dijken zonnepanelen.

Het scenario **Kop vooruit en verbonden** richt zich op het vaststellen van de regio als een van de voorlopers op het gebied van duurzame energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Den Helder wordt een energie-draaischijf waar elektriciteit afkomstig van de windparken in de Noordzee aan land komt. Dit vraagt om investeringen in het elektriciteitsnetwerk in de regio.
- Grote clusters van zonnepanelen en windturbines worden aangesloten op dit elektriciteitsnetwerk. Deze clusters liggen in de nabijheid van infrastructuur.
- De inkomsten van deze energieopwekking wordt ingezet voor de verbetering van de ontsluiting van de Kop.

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op de participatie van lokale stakeholders in de energietransitie. In dit scenario is de transitie voelbaar en zichtbaar in de directe leefomgeving. De belangrijkste uitgangspunten:

- Dorpen hebben een eigen windturbine en/ of zonnepark.
- Energiecoöperaties hebben een belangrijke rol en inwoners en lokale bedrijven bundelen de krachten om samen lokaal elektriciteit op te wekken.
- De opbrengsten vloeien terug naar de lokale gemeenschap en worden bijvoorbeeld gebruikt voor het ontwikkelen van natuurgebieden en het versterken van recreatiefuncties.

Kansen, aandacht- en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties op Texel:

- Zonnepanelen op de parkeerplaats bij de vuurtoren.
- Zonnepanelen bij het vliegveld.
- Windturbines in de PH-polder.

Locaties die niet kansrijk zijn:

- Geen windturbines op de Hoge Berg.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- Deelnemers vragen zich af waar de jongeren blijven. Op moment is er te weinig vertegenwoordiging van deze groep.
- Deelnemers vragen zich af hoe lokale initiatieven het beste georganiseerd kunnen worden. Hier is ambitie geuit voor uitbreiding van de Postcoderoos en slimme netwerken.

Regelgeving en beleid:

- Stimuleer zon op grote daken, maar niet op “oude daken”.
- Zelfvoorzienend worden is een streven van/ voor Texel. De oprichting en de exploitatie van de TESO is een lichtend voorbeeld.

Techniek en innovatie:

- Er gelden geen beperkingen voor kleine windturbines (van 4 meter). Wel moet er nagedacht worden over de clustering hiervan.
- Energieopslag in waterstof. Dit kan mogelijk gekoppeld worden aan de uitbreiding van elektrisch vervoer.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen

Gesprek over de scenario's:

Bij het scenario *'Landschap is leidend'* sprak het uitgangspunt om zuinig en verantwoord om te gaan met het open landschap erg aan. Ook de mogelijkheden zoals beschreven in het scenario *'Lokale kracht'* werden goed ontvangen, omdat hiermee het open landschap wordt ontzien (wind en zon komen in de buurt van de kernen). De belangrijkste reden voor positieve reacties is dat de opwekking van duurzame energie uit zon en wind in lokaal eigendom wordt georganiseerd ("onze" energie).

Men merkt verder op:

- *'Kop vooruit en verbonden'* is de meest efficiënte economische optie van de drie.
- *'Lokale kracht'* heeft het meeste draagvlak wanneer je zorgt dat het voor de mensen zelf is (coöperatief heeft de voorkeur).
- Met het scenario *'Landschap is leidend'* wordt 1% van de agrarische gronden benut voor zon. Dit is voor de LTO niet bespreekbaar. Een deelnemer van Texel Energie vraagt waarom er zo volhardend wordt ingezet op dit standpunt als je er bent voor het belang van je achterban: "Die kan misschien met energie meer verdienen dan met landbouw".

Gesprek over de bouwstenen:

Over de bouwstenen met overwegend groene stickers:

- Er is bij de aanwezige groepen een voorkeur voor een combinatie van zon en wind (om Texel zelfvoorzienend mee te maken).
- Er is een duidelijke voorkeur voor **zon op grote daken** te benutten. Dat is een no-regret maatregel en kan, als er vol op wordt ingezet, een groot deel van de benodigde energie voor Texel opwekken.
- Verder heeft **zon op parkeerplaatsen** ook een aantal groene stickers gekregen. Er zijn wel wat opmerkingen gemaakt tijdens de tafelsessie over zon op parkeerplaatsen: langs de kust hebben de panelen veel te lijden van zand en zout. Een deel van deze terreinen moet beschikbaar blijven voor de overslag van grote materialen in het voor- en naseizoen.
- Er is bij deze groep ook duidelijk draagvlak voor windenergie. Verdeeld over enkele bouwstenen zijn er meerdere groene stickers geplakt:
 - Men ziet graag een **combinatie van zon en wind** om het eiland zelfvoorzienend te maken en heeft daarom ook meerdere bouwstenen voor wind positief beoordeeld.
 - Dit heeft er ook mee te maken dat een windmolen minder ruimte in beslag neemt op bijvoorbeeld agrarische grond.
 - Ook op de bouwsteen **wind in bos** is positief geplakt. In de scenario's was er geen zoekgebied voor wind in Texelse bossen, men vraagt zich af waarom niet. Het zou daar best kunnen.

Over gemixte bouwstenen:

- Er is 1 bouwsteen waar zowel groene als een oranje sticker bij zijn geplakt. Dit betreft de bouwsteen **wind bij stads- en dorpsranden**. De groepen zijn allen (in meer en mindere mate) voorstander van windenergie. Er is echter 1 groepje die hier toch een oranje sticker heeft geplakt. Navraag leert dat dit is vanuit de praktische overweging omdat men vermoedt dat het niet haalbaar is vanwege wet- en regelgeving. De oranje sticker heeft dus niet te maken met het niet willen van wind in de buurt van woonkernen. Het is dus een punt van aandacht.

Daarnaast is er de opmerking geplaatst dat wanneer een windturbine niet in de buurt van woonkernen zou kunnen het op een andere locatie ook zou kunnen met de kanttekening dat het dan coöperatief is.

Over de bouwstenen met overwegend oranje stickers:

Algemene opmerking: niet alle groepen hebben hun oranje stickers geplakt. Er is één groep die een oranje sticker over had omdat ze alleen geen zon op agrarische gronden willen. Er is ook één groep die helemaal geen oranje stickers heeft geplakt. Deze groep gaf aan “nergens” tegen te zijn.

- Er is 1 bouwsteen die in twee scenario's op één na alle oranje stickers heeft ontvangen. Dit gaat om **zon op agrarische gronden**. Uit de discussie komt naar voren dat er verschillende redenen en nuances zijn:
 - De impact op het open landschap en het ruimtebeslag (wat ten koste gaat van agrarische gronden) zijn de belangrijkste argumenten om dit niet te willen.
 - Standpunt van de LTO: geen agrarische gronden gebruiken voor zonnepanelen. Als een eigenaar van landbouwgrond voor andere doeleinden wil/ moet gebruiken zoals energie dan net als in andere situaties moet de grond uitgeruild worden.
 - Er wordt ook opgemerkt: landbouwgronden in Texel hebben geen schade van verzilting terwijl hier wel vanuit is gegaan in de scenario's.
 - De nuance die wordt aangebracht komt van de opmerking die erbij zijn geschreven: “tenzij de boer het zelf wil”. Het standpunt van LTO is geen zon op agrarische gronden maar de vraag is hoe om te gaan met boeren die het eventueel wel zouden willen?
 - Een andere nuance die is gemaakt, is dat zon en wind van tijdelijke aard zijn omdat ze voor een bepaalde periode worden geplaatst en daarna door voortgang in techniek wellicht andere technieken (bouwstenen) zoals getijdenenergie voor Texel een belangrijke rol gaan spelen.

Overige opmerkingen m.b.t. de bouwstenen:

- Aandachtspunt voor windzoekgebieden: de vogeltrek is voornamelijk langs de kustlijn (aan oost- en westzijde).
- Deelnemers vragen zich af waarom er is gekozen voor zon op landbouwgrond en niet op natuurgronden.
- Zon op grote daken zou kunnen worden gecombineerd met asbestsanering.
- De dijken kunnen vol gelegd worden met zonnepanelen; maar deze bouwsteen heeft geen stickers ontvangen.
- Wind in bos (zie eerder in het verslag) mist als bouwsteen voor Texel.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschap is leidend				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische gronden:	Op verzilte gronden i.c.m. natuurontwikkeling	0	5	
Zon op dijken				X
Zon op vuilstort		1	0	
Zon op parkeerplaatsen		2	0	
Wind				
Wind langs waterwegen				X
Wind langs dijken		1	0	
Wind in bos		2	0	

SCENARIO 2: Kop vooruit en verbonden				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Op gronden:	Langs N-wegen in cluster			X
	Langs A-wegen in cluster			X
	Langs spoorwegen			X
	Op ECN Campus			X
Op grote daken				X
Op water:	IJsselmeer			X
	Amstelmeer			X
Op parkeerplaatsen		1	0	
Op glastuinbouw				X
Op gevels				X
Op fietspaden				X
Wind				
IJsselmeer en Amstelmeer				X
Langs N-wegen				X
Langs snelwegen				X
Op bedrijventerreinen				X
Langs spoorwegen				X
Bij stads en dorpsrand				X
Repoweren bestaande turbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Op grote daken		3	0		
Op agrarische grond:	Rondom woonkernen i.c.m. recreatie	0	5		
	Rondom bedrijventerreinen			X	
Op parkeerplaatsen				X	
Op glastuinbouw				X	
Op gevels				X	
Op geluidschermen				X	
Wind					
Bij stads- en dorpsrand		4	1		
Rondom bedrijventerrein		2	0		